

DNEVNIK SLOVENCEV V ITALIJI

Danes, sobota 10. januarja
Vilko, Dobruša
Sonce vzhaja ob 7.45 in zahaja ob 16.41.
Dolžina dneva 8.56. Luna
vzhaja ob 2.28 in zahaja ob 11.51.
Jutri, nedelja 11. januarja
Higi, Božidar

Oči imajo a ne vidijo

GORICA, 9. — Slovensko ljudstvo predobro pozna vatikansko politiko in ne bo nikoli pozabilo velike škode, ki mu jo je prizadelo v njegovi preteklosti. Bilo je lahko plen najemnejših vatikanskih načrtov, ki so jih uresničevali uspešno z ostalimi protijugoslovanskimi napaki reakcijskih oblasti.

Zato je bolj kot naravno, da je jugoslovansko ljudstvo po svoji volji odklonilo gostoljubnost vatikanskega predstavništva Oddij, ki je po vsem slabem, kar so njegovi predniki in sedanjí predstavniki že storili v škodo dobrega dela jugoslovanskega ljudstva, še rovaril proti ljudski oblasti in skušal podpreti Jugoslavijo interesom Vatikana in s tem Italije.

Ta politični nučen ukrep je mednarodno reakcionarno časopisje izkoristilo kot dokaz za preganjanje vere in cerkve v Jugoslaviji. Slikost teh dokazov pa je bila očitna že od samega začetka razpleta novih jugoslovansko vatican-

Širite in čitajte Primorski dnevnik!

skih odnosov, kakor tudi prej, in je prav te dni doživela ponoven demanti ob dejstvu, da je maršal Tito sprejel katoliške škofo in se z njimi pogovoril o vzpostavitvi odnosov med državno in cerkveno na podlagi medsebojnega razumevanja in želja.

Prav nič nas ne preseneča, da so v italijanskem sovinitstnem taboru ljudje in časopisi, ki trobijo v italijanski sovinitstveni uradni rog in ob enem podpirajo politiko Vatikana do Jugoslavije. Preseneča pa nas, da dobimo take ljudi med slovenskimi katoliki in celo med določenim slovenskim klerikalnim tiskom, ki objavlja na vidnem mestu delo ilustriranih član-
kov o neoprečnem kardinalu Stepinicu in o njegovi eveti-
ki zaslugah za pridobitev kardinalskega klobuka.

Cas bi bil, da bi se ti slovenski ljudje spametovali in spoznali nakane Vatikana v škodo slovenskih narodnih interesov.

O strokovni šoli in pouku na njej

Pomanjkanje potrebnih učil - Odgovornost učiteljev in profesorjev - Slabe posledice

Naj so starši katerega koli poklica ali naziranja, vsem je otrokova blaginja in sreča najbolj pri srcu. Niso redki primeri, ko starši, ki žive v slabih ekonomskih razmerah, pritrjujejo od skromnega zasluga samim sebi, da bi oskrbeli otrokom lepšo bodočnost. Danes, v dobi tehnike in napredka, odloča le znanje in sposobnost, zato starši, ki količarko zmorejo, oskrbe svojim otrokom po dovršeni osnovni šoli še izobrazbo v srednji šoli ali v obrti, četudi terja leta od njih mnogo žrtev in denarja.

Prav gotovo je hvalevredno to prizadevanje naših staršev, učiteljem in vzgojiteljem pa bi moralo biti spodbuda za vestno, kritično in odgovorno delo. Vzgojiteljem, ki so prežeti z ljubeznijo do mladine in svojega poklica, ni težko najti pota do mladih src in tudi ne primerne didaktične oblike za zanimivo in živo podajanje snovi, kajti čim bolj je ta podana strokovno, naravno in živo, tem več koristi prinaša učenec, tembolj izobrazuje in vzgaja mladega človeka. Iz lastnih izkušenj pa tudi vsakdo ve, kako zahtevna je ta delovna snov iz knjige v ustih spretnega in sposobnega učitelja - vzgojitelja in umetnika.

Da je zgodovina učiteljskega, so uvideli že zelo zgodaj in zato so uvažali ta pouk v šole že od vsega početka. Različnejevanje pogojev, vzrokov in posledice je zanimivo, odkriva nam preteklost narodov, hkrati pa privede učence do zaključka, da so poznejši in tudi sedanjí dogodki le posledice določenih vzrokov, da so vsi politični, gospodarski in vsi politični preobrati utemeljeni že davno prej, so le višek dolgotrajnega razvoja. Ta neprekinjena tesna zveza med vzroki in posledicami, ki se v zgodovini vedno in vedno ponavlja, vpliva neposredno na vsakogar, ga sili h kritičnejšemu delu in razmišljanju, siri mu obzorje in kreše značaj. Narodna zgodovina sega še globlje, ker vpliva čustveno dosti intenzivneje kot splošna. Poleg snovi same pa izstopa kakor pri ostalih predmetih tudi ob vzgojiteljevo osebnost in sposobnost, ki spravlja in uravnava že mrtvo snov v živo tkivo, ki so porajali drug drugega in s splahneli, čim so nastali pogoji za novega močnejšega.

Naši dijaki imajo, žal za zgodovinski pouk skript. Z oblika sama, tisk in razpore-

ditev ne učinkujejo prijetno in pregledno, tisk v knjigi, je namreč dosti različnejši, snov preglednejša in bolj čitljiva. Vsebinsko se skripta neprijetna za nižje razrede, kajti kdor pozna duševno obzornje osnovnošolskega otroka, ve, kako skromna je njegova jezikovna izobrazba in kako težko njegovo izražanje. Skripta so pisana zgoščeno, veliko povedo le tistemu, ki že precej obvlada jezik in mu niso nevsakdanji izrazi, ki jih otroci navadno ne rabijo. Gotovo, da tudi slike v knjigi ali na zidu dopolnjujejo zgodovinski pouk, češar pa našim dijakom manjka.

Ce pa so že te zunanje okoliščine negativne, bi moralo biti podajanje bolj nazorno in kvalitetno, da bi nadomestilo, češar razmere ne dovoljujejo. Toda zdaj pridemo do čudnih problemov, kako more nastavnik na slovenski strokovni šoli, ki naj bi posredovala mladini nekaj splošne izobrazbe, podajati zgodovino tako, da jo dijaki pri šolski uri drug za drugim čitajo iz skript brez razlage ali le tu pa tam s kakim pripombo. Ne razumem, ali gre tu za problem čitanja iz knjige, kar je zadeva drugega in tretjega razreda osnovne šole ali gre za zgodovinske snovi, ki naj dijakom širi obzorje, jih navaja h kritičnemu sklepanju o vzrokih in posledicah ter jih vzgaja. Ker zgodovinska snov ni podana z živo besedo, je tudi dijak ne znajo pripovedovati v vezanih dogodkih, ne razločuje jezikovne namere, bistvene dejstva od postranskega. Z golim čitanjem si dijaki pač sami razlagajo zgodovinska dejstva in to na mnogotere načine, prave slike pa si na tej stopnji ne morejo ustvariti, to lahko trdim. Kje je vzrok? Če je lagodnost učne osebe, je vredna stroge kritike. Da je to metoda, jo moramo šibati, kajti sadovi so skrajno nezadovoljivi. Zgodovinsko znanje dijakov slovenske strokovne šole je bočno, skoraj pojma nimajo o važnih zgodovinskih dejstvih in preobratih.

Nič manj zgrešena ni metoda, zgodovinskega pouka na isti šoli v razredu, kjer so že predelali več kot pol skript, da od vzete snovi ali prisrvo-
lne je bore, bore malo. Dasi sami dijaki obtožujejo to po-
liko površnost profesorjev, so nazadnje je vesel, da se predmetni učitelji zadovoljejo po-
s s skromnimi odgovori; sa-
mo da veš ime osebe in je dovolj. Tak zgodovinski pouk prav gotovo ne odgovarja potrebam in zahtevam slovenske strokovne šole in ga moramo obsojati.

Nič bolje ni s poukom zemljepisa. Če že zgodovinske snovi ne poučujemo z zemljepi-
dom, kar je brez dvoma poma-
njkljivo, je abstrakten zemljepisni pouk brez stenskega ali vsaj ročnega zemljepi-
da nekaj nemogočega zlasti za dijake na tej stopnji, ki se
še le zbirajo in tvorijo pred-
stave o geografski problematiki. Že osnovnošolskega otroka višjih razredov, kjer je osnovna šola pa prav in v redu, navajajo k umevanju in čitanju zemljepisa, da iz te-
renskih razmer sklene na go-
spodarstvo, zanimanje in živ-
ljenje ljudstva, a vse globlje bi moralo biti to delo na nižji srednji šoli. Dijak mora dobi-
ti jasen in točen pregled o-
pokrivanja, državnih in cel-
niških meja, pa je brez zemljepi-
da nemogoče. In četudi obrav-
navamo pri zemljepisu več ali
manj znani predel, je na tej stopnji kljub temu nujno po-
trebno uporabljati zemljepid, kajti večkratne zapovrstve

predstave utrjujejo pojme in slike, ki postanejo nato dija-
kom trajna last. Kolikor mi
je znano, ima slovenska
strokovna šola stenske zem-
ljepide za geografski pouk, a
kljub temu se ta vrši povetini
abstraktno brez zemljepida,
poživljen le z epizodami iz
osebnega življenja, ki niso ne
v skladu in ne v zvezi z zem-
ljepisom.

Po tako površnem podajanju
učne snovi ne more biti uspe-
hov in zato ni čudno, da
manjka dijakom na tej stop-
nji vsaka orientacija o zgo-
dovinski stvarnosti in nujnosti
dogodkov kakor tudi o sploš-
ni geografski problematiki in
krajepisni razgledanosti.

Po vseh teh žalostnih dej-
stvih pridemo do zaključka,
da bodo naše šole bolj uspe-
vale in dijaki v njih bolje na-
predovali, kadar bodo pouče-
vali na njih pravi pedagogi in
taki, ki čutijo ljubezen do
mladine in odgovornost za
svoje delo, katerim ni šola le
slučajno zatočišče in lagoden
vir dohodkov.

(Iz »Sočep«)

Neutemeljeno zvišanje cen na avtobusih podjetja „Ribi“

GORICA, 9. — Avto-
prevozniki podjetja „Ribi“, je te dni
ponovno zvišalo cene za pre-
voz z avtobusi, kar je zelo raz-
burilo vse, ki se vozijo iz raz-
nih vasi v mesto. Prizade-
ti delavci, gospodinjice, dijaki in
vsi tisti, ki morajo večkrat po
opravih v mesto.

Ljudje so razburjeni in se
večkrat pripravijo s spreved-
niki, ki ni po opravičljivi, češ
da ni to njihova krivda in da
je podjetje zvišalo cene za-
rad podražitev bencina. Prav
gotovo, da niso uslužbenci in
sprevedniki odgovorni za po-
višanje cen, toda vsako opravi-
čilo glede stroškov z benci-
nom je jalovo, ker podražitev
bencina ni nikakor v soraz-
merju s povišanjem cen na
avtobusih.

Razmere v današnjih dne-
h niso rožnate, posebna za-
neta, ki si morajo s svojim delom
vsak dan služiti kruh in so v
stalni nevarnosti, da izgubijo
zaposelitev. Zelo so prizade-
ti tudi dijaki, oziroma njihovi
starši, ki imajo že dovolj stro-
škov za šolanje. Navljane je
pa občuti vsak, ki nima mož-

DOBERDOBSKO JEZERO

Danes prodaja tkanin UNRRA

GORICA, 9. — Uprava za
mednarodno pomoč je dala
na razpolago na svojem sede-
žu določeno količino tkanin
UNRRA. Nakazila za tkanine
bodo zainteresirani lahko prejeli
na pokrajinskem uradu za
mednarodno pomoč. (Prefek-
tura, II. nadstropje, ob delav-
niških od 10 do 12.) S seboj
naj prinesejo osebno izkazi-
znico.

Vsako nakazilo velja za 3
metre tkanine (volneno blago
za ženske in moške) ali pa
volneno odevjo za eno postelo
ali 500 g volnene tkanine (za
odeje za dve posteli je treba
priložiti dve nakazila).

S prodajo bodo pričeli danes
v naslednjih trgovinah:
Ulrico-Pascoli iz Gorice, Ul.
Crispi 9; plahče za eno postelo
vrste 2480 bis po 2500 lir;
plahče za dve posteli vrste
„Adria“ po 10.990 lir. Gorjuno-
Kustrič, Gorica, Ul. Rašter 5,
plahče za eno postelo po 2500
lir, za dve posteli 10.990, plaid
vrste 3000 po 4500 lir, česana
volna za moške plašče 140-150
cm visoko po 3000 lir meter,
po 2700 lir meter in 2500 lir
za meter, moški plašči po 2200
lir meter, ženski plašči po
140 cm 1000 lir za meter, vol-

na za pletenje po 325 lir, štre-
na od 100 gramov.

KINO
VERDI, 17: »Črna peresa«, C.
Pilotto.
VITTORIA, 17: »Svet v mojem
objemu«, G. Peck in A. Blyth.
CENTRALE, 17: »Dvoboj v
pragodu«, R. Widmark.
MODERNO, 17: »Sabu, tatinski
princev«, V. de Sica in M. Mer-
cader.

Ženica v mlaki krvi

GORICA, 9. — V četrtki
jutraj je Emilia Susani od-
šla na običajen obisk, iz svojih
stari znanki Romani Strukelj
v Drevoredu d'Annunzio št. 1.
Kvečrat je Susanijeva stopi-
la v Drevoredu, posebno pa
v zadnjem času, ko je sta-
ra gospa ostala sama, ker ji
je umrl, edini bližnji sorod-
nik, ki je živel skupaj z njo.
Prav zadnje čase se je zdrav-
stveno stanje Strukeljeve zelo
poslabšalo, toda na noben na-
čin ni hotela v bolnico.

To jutro, ko je hotela stopi-

KRATKE VESTI iz beneških vasi

Brdo

Na veliki šmaren lanskega
leta sta se zaradi gradnje ne-
ke stavbe sprla brata Julij in
Jože Tommasino in nato še
pretepla. Začel pa je 63-letni
Julij, Jazen je vstopil onega
dne v bratovo hišo in ga na-
padel. Zaradi poškodb je na-
padeni brat moral k zdravni-
ku, ki mu je izdal tudi zdrav-
niški spravelec. Ko je njegov
brat Julij to zvedel je šel tudi
on k zdravniku po spravelec,
kakor da bi bil on žrtev na-
pada. Sodišče ga je te dni spo-
znalo za krivega in ga obsodi-
lo pogojno na štiri mesece za-
pora, poleg tega pa bo moral
plačati 20.000 lir za odškodni-
no bratu in 20.000 lir za sod-
ne stroške.

Rezija

V začetku tedna je kar čez noč
zapadlo 30 cm snega, ki je po-
kril vso našo dolino. V sredo
jutraj pa so s primernimi
sredstvi očistili ceste za pro-
met med vasi naše doline.

Fojda

Tudi v Fojdi je Uprava
mednarodne pomoči ob koncu
božičnih praznikov povabila
na kosilo in razdelila razna
darila 40 otrokom iz osnovnih
šol Kosila so se udeležili za-
stopnik Mednarodne pomoči
rag, Pellegrini, župan dr. Pe-
lizzio, župnik, občinski tajnik,
šolski ravnatelj itd.

Po svoji stari navadi neka-
teri predstavniki oblasti radi
prizakujejo to mednarodno
pomoč za demokrščansko.

Čanebola

Pred dnevi so šolski otroci
nasadili drevesne sadike, ki
jih je preskrbel občinska up-
rava, ob cesti med vasjo in
cerkvičico sv. Antona. Otroci so

Tajpana

Za zastopnika naše občine
pri okrožnem odboru Zveze
obrtnikov je bil imenovan G.
Silvio Michelizza. V teh kra-
jih, žal, obrtništvo ni še dovolj
razvito in prav zaradi tega bi
morala omenjena zveza po-
skrbeti za dvig in razvoj obrt-
ništva pri nas, kar bi bilo ve-
likega gospodarskega pomena
za te kraje.

Rok za izpite na univerzi v Padovi

GORICA, 9. — Prošnje za
polaganje izpitov v januar-
skem - februarjem roku na
univerzi v Padovi, morajo
študentje predložiti do 10. ja-
nuarja 1953. Na filozofski fa-
kulteti bo latinska pismena
naloga 9. februarja ob 9. uri
jutraj. Prof. Soika iz nara-
voslovne fakultete obvešča,
da se bodo predavanja iz eko-
logije pričela 13. januarja ob
11. uri.

Zadela ga je srčna kap

GORICA, 9. — Karabinjerji
na postaji v Zagraju so bili
v četrtki zvečer obveščeni, da
leži na cesti idem Peteanje in
Zdravščine starejši človek.
Poveljnik postaje je takoj od-
šel na označeno mesto in ugo-
tovil, da gre za 69-letnega
Leona Grillija iz Gabrja, ki
ima mehanično delavnico v
Zagraju. Ko so ga pripeljali
v bolnico je bil že mrtav. Za-
dela ga je srčna kap.

Slovenski trgovci in
obrtniki, ne pozabite si
nabaviti koledar Dijaske
Matice!

GLASBENA MATICA V TRSTU

Sezona 1952-1953
IV. KONCERT

Sreda 14. januarja 1953
ob 21. uri

v AVDITORIJU

VOKALNI KONCERT

ANITE MEZETOVE
(sopran) in

STANOJA JANKOVIČA
(bariton)

solistov opernega gledališča v BEOGRADU

Vabila so na razpolago v
Ul. Roma 15/II. (SHPZ)
v nedeljo od 10. do 13.
ure nato dnevno od 10.
do 13. ure in od 17. do
19. ure.

ADRIA EXPRES

ADEX IZLET!

24. IN 25. JANUARJA
DVODNEVNI IZLET V

PAZIN

23. JANUARJA
ENODNEVNI IZLET V

PODGRAD

DUTOVLJE

Vpisovanje še danes pri
»Adria-Express«, Ul. F. Severo 5-b - tel. 29243.

PROSVETNO DRUŠTVO »SLOVANA« - PADRICE

pridruži v ponedeljek 12.
t. m. ob 20. uri v dru-
štveni dvorani

CANKARJEV VEČER

pri katerem bodo sodelo-
vali tržaški visokoolci z
uvodno besedo, recitaci-
jami in čitanjem iz Can-
karjevih del. Predvajal
bo film »Ivan Cankar«.

Člani društva so v ljudsko
vabljeni na kulturni večer
kjer bomo spoznavali
našega velikega Cankarja.

»ADRIA-EXPRESS« ORGANIZIRA

ZIMOVANJE

na Bledu, Pokljuki, v Bohinju,
Planici in Kranjski gori

Lepi smučarski tereni - vzpenjača - drsanje na tedu
Hoteli in domovi

Informacije pri »Adria-Express«, Ul. F. Severo 5-b
tel. 29243.

SPORTNE VESTI

Juventina-San Gottardo jutri v Sovodnjah

Po trinajstih tekмах prven-
stva, to je pred dvema tekma-
mi pred koncem zimске polo-
vice prvenstva, je Juventina
še vedno na zadnjem mestu v
lestvici. V začetku prvenstva,
ko je bil zamenjan trener Ko-
vačič s Peterlenom, smo misli-
li, da bo znal izkristalizirati
iz mladih in že iskanih igral-
cev v dve boljše in tehnično
bolj dovršene ekipo, kot je
lanska Juventina. Res je, da se
moral nekateri bivši igralci
Juventine na odsluženje voja-
škega roka, da je društvo pro-
dalo dva mlada obetajoča i-
gralca, ampak smo vendar mi-
slili, da se bodo znali stari in
novi igralci, ki so ostali v dru-
stvu, uveljaviti na nogomet-
nih tekmah. A o vsem tem ni
bilo ne duha ne sluha, Juven-
tina je že v prvi tekmi bele-
žila poraz, nato si je nekoliko
opomogla, a kmalu je zavzela
zadnje mesto v lestvici in
ostala kot stalen gost na tem
mestu. Od trinaestih tekem, ki
jih je Juventina do sedaj igra-
la, je zmagala samo eno, iz-
enacila tri, ostalih devet pa
gladko izgubila. Ze prav, da
so bili v nekaterih tekmah ne-
kateri igralci poškodovani, da
je v nekaterih tekmah sodnik
krivično sodil, a to se ni zgodi-
lo vedno. Tudi sami Juventinci
so krivi za poraze. Sedaj
smo na polovici prvenstva. Se
je čas, da si Juventinci opo-
morejo, vendar pa z doseda-
njimi izkuzinami ne moremo
verjeti v čudeže. Če bo šlo ta-
ko naprej - upajmo, da ne
ima Juventina še zagotovo
njenega mesta v prvenstvu ni-
že stopnje, v prvenstvu prve di-
vizije.

Juventina B v Romansu

Rezervno moštvo Juventine
igra v pokrajinskem prven-
stvu druge divizije. Doslej sta
mladi Juventinci igrali štiri
tekme, od katerih so tri izena-
čili eno pa izgubili. Kot vid-
imo je njihovo stanje boljše
kot stanje prvega moštva. V
nedeľjo bi bili morali igrati
na igrišču v Sovodnjah prven-
stveno tekmo proti Ederi iz
Gorice, ampak to moštvo je v
zadnjem hupu odnevalo tek-
mo in obenem izstopilo iz pr-
venstva. Isto je napravila že
pred več tedni ekipa Pro Go-
rizia B. V torek pa so Juven-
tinci gostovali v Gradiški, kjer
so beležili izenačenje 1-1. Jutri
bodo »šli v Romans, kjer se
bodo spoprijeli s starimi
znanci iz lanskega leta. Osta-
le jutrišnje tekme so nasled-
nje: Juventus - Marianeze,
Krimin B - Fiamma, Juven-
tina B mora odigrati v prvi
polovici prvenstva še tekmo z
moštvi Podgora, Fiamma in
Marianese.

Zašel je v Jugoslavijo

GORICA, 9. — Iz Mirnice
nam poročajo, da je 22-letni
Umberto Giovinetti zašel po
svoji krivdi preko meje, ne da
bi se zavedel. Kakor poroča-
jo se je mladinci precej na-
čel, ko je stopil iz hiše je
ubral najbližjo pot in šel na-
ravnost po njej in se je zna-
šel v Jugoslaviji kar so mu
dopovedali tudi tamkajšnji
obojniti stražniki.

mans, Krimin	Casarsa, Moša-
Zagrad, itala	- Sanviteze, Sa-
culesse - Cordenons	
Lestvica je naslednja:	
Sacilese	12 8 3 1 30 13 19
Itala	13 7 4 2 19 12 18
Zagrad	12 6 5 1 19 7 17
Cedad	12 6 3 3 27 20 15
Spilimbergo	12 7 1 4 24 19 15
San Gottardo	12 5 4 3 21 25 14
Slovenre	12 5 2 5 14 11 12
Krimin	12 4 4 4 15 15 12
Latisana	12 6 0 6 20 25 12
Tolmezzo	12 3 5 4 13 18 11
Romans	12 4 2 6 22 26 10
Cordenons	12 3 3 6 19 28 9
Casarsa	12 4 1 7 18 26 9
Moša	12 2 4 6 19 26 8
Sanviteze	12 3 1 8 13 24 7
Juventina	13 1 3 9 11 29 5

Tja z »Mosquitom«

nazaj pa z vozom

GORICA, 9. — Ob svojo »Mo-
squitto« je babica goriske ob-
čine 35-letna Giselda Rossini.
Bila je na obisku pri novoro-
jenčku v Nespoledu in se je
nato ob povratku ustavila še
v Galluriju zaradi obiska
pri eni od njenih klientov.
Zvečer se je hotela odpeljati
domov, toda na začudenje, ka-
teremu je sledil obup, je ugo-
točila, da na vrtni ni več ni-
nega prevoznega sredstva. Tat
je sicer pustil na tleh nede-
takajeno njeno torbico, ven-
dar jo je popihljal z »Mosqui-
tom«. Ker pa Rossinijeva dru-
gače ne bi mogla v Gorico,
so jo pripeljali z vozom.

Stavka železničarjev

GORICA, 9. — Za 13. januar
je bila predvidena stavka že-
leznika po vsej Italiji. Včeraj
pa so bili številni raz-
govori med različni ministri,
predsednikom sveta in pre-
dstavnikom CISL. Tudi Dr. Ga-
vri je poslal telegram SDU-
FI s katerim obvešča njihove
predstavnike, da bo vpraša-
nja, ki zanimajo železničarje
in morebitne koncesije prete-
sval svet ministrov na seji, ki
bo po njegovem povratku iz
Grčije.

IZ TRŽAŠKEGA DNEVNIKA

PO SPLOŠNI STAVKI V TRŽAŠKEM PRISTANIŠČU

Pristaniški delavci zahtevajo suspendiranje ukaza ZVU št. 1

Kominformovski pristaniški voditelji varajo delavce, delodajalci pa jim nesram-
no groze in jih obtožujejo za vse zle posledice lastne gospodarske politike

Včeraj ob 8 zjutraj se je
končala splošna stavka v pri-
staniški delavci so se je vsi
pokazali svojo strnjeno in
odločnost. Sedaj pričakuje-
mo, da jih bodo podprli tudi dru-
ge kategorije delavcev, zlasti
kovinarji in tovarnarji in ladje-
delci.

Delavci pa so nezadovoljni
s svojim sindikalnim vod-
stvom, ki jim ni niti točno po-
vedalo, zaradi katerih zahtev
je proglasilo stavko. Tako je
na skupščini, ki smo jo že več-
krat omenili, sindikalni voditelj
Muslin poudaril s pisanjem
časopisov in delavci so zaman
pričakovali, da jim bo pojasnil
vsaj v splošnih obrih, kakšna
je vsebina novega pravilnika o
pristaniškem delu. Zato se
mnogi pristaniški delavci
jo, zakaj jih vodstvo sindikata
in pristaniških družb ne se-
zna pri novem zakonu, ki je bil
razgledan na naše ozemlje
z ukazom ZVU. Delavci so tudi
opazili, da se večerajšnja »Uni-
ta« v svojem poročilu obra-
čuna okoli stavke kakor mačka o-
koli vrela kaša, da pa niti v
mestnem naslovu niti v član-
ku ne omeni novega pravilni-
ka, kakor da bi ne imel nobe-
nega pomena, čeprav je tako
usoden za delavce.

Tudi posebna izdaja sindi-
kalskega glasila »Unita« Ope-
raias niti ne omenja, kakšen je
pravzaprav novi zakon. V član-
ku celo prikazuje, da bo novi
pravilnik delavcem v korist,
saj pravi dobesedno: »Nova u-
reditev po drugi strani bistve-
no ne spreminja položaja, kar
se tiče sedanjega položaja. Na-
globo, z novim zakonom iz-
gubljajo delodajalci splošno ko-
rističnost in Odelek za delo
ZVU eno izmed glavnih pre-
tvez, ki so jih doslej omenjali
da so se izognili svoji odgo-
vornosti in odlašali reševanje
»društva«.

Vsem očito, kako velik korak
nazaj pomenjajo. Če delav-
ci niso uspeli doseči njihovih
zahtev po več kot treh letih,
bo to sedaj ob novi ureditvi

Dr. DANILO ŠVARA

Naš ožji rojak
zavzema v slo-
venski glasbeni ustvarjalni in poustvarjalni umetnosti
čedalje vidnejše mesto - Vodilni slovenski glasbeni kritik

Ce bi površno omenil, da je bil lani spomlad petdesetletnica slovenskega skladatelja dr. Danila Švara, morda bi bilo morda lahko izkazalo, da je bil morda lani spomlad petdesetletnica slovenskega skladatelja dr. Danila Švara morda bi bilo morda lahko izkazalo, da je bil morda lani spomlad petdesetletnica slovenskega skladatelja dr. Danila Švara...

Danilo Švara s svojo družino

VATIKAN proti JUGOSLAVIJI

Vatikanski državni tajnik je svetloval avtonomijo za Slovence in Hrvate na republikanski osnovi - Podonavsko državo s Habsburžani v vatikanskih načrtih še ni umrla - Cerkev dekla Rima

Skozi vse veliko zgodovinsko razdobje odnos med Vatikanom ter jugoslovanskimi narodi se stalno vleče nepretrgoma. In v tej svoji politiki se je pogosto našla v bratskem objemu z nemškimi "Drangom". Zgodovina jugoslovanskih narodov dokazuje, da so njihovi stoletni sovražniki, madžarski Arpadovci, avstrijski Habsburzi, italijanske Benetke, iredentistična ter za njo fašistična in demokratska Italija imeli svoje krepkega in navdušenega zaveznika tudi v rimski kuriji. Njihovi cilji se večkrat dopolnjujejo ter so v skladu, njihove akcije in metode so včasih javne, včasih prikriti, vendar vse usmerjene v to, da se na koncu sestanejo in v svojih borbenih ali misijonsko-pacifičnih akcijah skupno privedejo do cilja. Politični in verski "divide et impera" - deli in vladaj - se včasih izmenjujejo, včasih pa se združijo, vedno pa sta usmerjena v skupno protijugoslovansko akcijo.

ZDA podpirajo kolonializem ker prispeva h gospodarstvu Evrope

S kolonijami je združeno vprašanje varnosti in preskrbe Zahoda s surovinami - V načrtu je dvig Afrike - Kolonije donosajo letno pet do šest milijard dolarjev, toda za njihovo vzdrževanje trošijo matične države malo

Ze v zadnjem članku, ki smo ga objavili v našem listu dne 8. t. m., smo poudarili, da se sodelujejo ZDA kolonialno vprašanje s stališča varnosti in gospodarstva. Če pretehtamo ta dva činitelja v luči hladne vojne, potem mislimo tudi na vprašanje surovin, - ki je po vsej verjetnosti v gospodarskem napredku evropskih držav; te pa so zopet strateško važne za ZDA.

Pod pojmom varnosti moramo razumeti tudi vojno oporišča. Američani se zanimajo za letalska in pomorska oporišča, da okrepijo nadzorstvo na Atlantskem in Tihem oceanu, da branijo Panamski kanal ter druga morska pota, potrebna za oskrbovanje ključnih točk. Tu sem spadajo otoki: Guam, Samoa, Havaji, mreža manjših otokov, raztresenih po Tihem oceanu, ter Alaske. V poštover preidejo še anglijski Bermudi in portugalski Azori v Atlantskem oceanu ter, Trinidad, Portoriko in še nekatere oporišča v Anglijski Zvezi, Indiji, ki so jih vzlele ZDA v zakup. Dalje štejemo tu sem Maroko in Groenland, Singapur, Malto in Gibraltar. Z vseh teh krajev je mogoče izvajati strateško bombardiranje, hkrati pa jih je mogoče braniti z morja.

V zadnji vojni smo videli, da je bila večina teh oporišč življenjskega pomena za izid vojne; njihova vrednost leži v tem, da dosežejo zlasti ono, za kar zlasti v času vojne neizogibno potrebne. Tako proizvajajo kolonije danes 53 odst. dobav boksita (izvzeta je proizvodnja v državah sovjetskega bloka), 26 odst. kromove rude, 21 odst. bakra, 50 odst. manganeve rude, 40 odst. fosfatov, ki jih potrebujejo za umetna gnojila, 48 odst. kositra, 30 odst. kavačnika in zelo velik odstotek posebnih poljedelskih proizvodov kot so: palmovo olje, kokosovi orehi in podobno.

Zahodne države so odvisne od dobav iz kolonij tudi glede diamantov, ki jih potrebujejo v predelavni industriji, dalje grafitu, kobaltu itd. Za ZDA je pri tem značilno, da uvažajo važen material iz evropskih prekomorskih kolonij. Tako so na primer 97 odst. svojih potreb tanzanovske rude krili v Nigeriji in Belgijemskem Kongu, 82 odst. potrebe boksita v Surinamu in Anglijski Gvajani, 81 odst. palmovega olja, 68 odst. kobalta in 53 odst. potrebe diamantov v Belgijemskem Kongu, medtem ko uvažajo iz Malaje 51 odst. kositra in 40 odst. gume, iz Zlate obale in Francoskega Maroka pa 23 odst. manganeve rude.

Cepprav raziskovalci ZDA in Evropa z velikimi zalozami, imajo te države vedno manjši, da prihranijo iz kolonij še nadalje strateško važne surovine. Glavne proizvaje surovin nahajamo v južnih in zahodnih delih Afrike, na Karibidskih otokih in Malaji, h katerim moramo pristiti čim hitreje in v Holandski Zahodni Indiji in na Trinidadu, kjer predelavajo surovo nafto iz Venezuele. Za prihodnost je načrtovano proizvodnje v kolonijah največje od izvosa obstoječe proizvodnje. To mišljenje je prišlo do izraza ob priliki razdelitve fondov uprave za gospodarsko sodelovanje in ugotovitve, da je v času vojne neizogibno potrebna. Tako proizvajajo kolonije danes 53 odst. dobav boksita (izvzeta je proizvodnja v državah sovjetskega bloka), 26 odst. kromove rude, 21 odst. bakra, 50 odst. manganeve rude, 40 odst. fosfatov, ki jih potrebujejo za umetna gnojila, 48 odst. kositra, 30 odst. kavačnika in zelo velik odstotek posebnih poljedelskih proizvodov kot so: palmovo olje, kokosovi orehi in podobno.

ZDA podpirajo kolonializem ker prispeva h gospodarstvu Evrope

S kolonijami je združeno vprašanje varnosti in preskrbe Zahoda s surovinami - V načrtu je dvig Afrike - Kolonije donosajo letno pet do šest milijard dolarjev, toda za njihovo vzdrževanje trošijo matične države malo

Ze v zadnjem članku, ki smo ga objavili v našem listu dne 8. t. m., smo poudarili, da se sodelujejo ZDA kolonialno vprašanje s stališča varnosti in gospodarstva. Če pretehtamo ta dva činitelja v luči hladne vojne, potem mislimo tudi na vprašanje surovin, - ki je po vsej verjetnosti v gospodarskem napredku evropskih držav; te pa so zopet strateško važne za ZDA.

Pod pojmom varnosti moramo razumeti tudi vojno oporišča. Američani se zanimajo za letalska in pomorska oporišča, da okrepijo nadzorstvo na Atlantskem in Tihem oceanu, da branijo Panamski kanal ter druga morska pota, potrebna za oskrbovanje ključnih točk. Tu sem spadajo otoki: Guam, Samoa, Havaji, mreža manjših otokov, raztresenih po Tihem oceanu, ter Alaske. V poštover preidejo še anglijski Bermudi in portugalski Azori v Atlantskem oceanu ter, Trinidad, Portoriko in še nekatere oporišča v Anglijski Zvezi, Indiji, ki so jih vzlele ZDA v zakup. Dalje štejemo tu sem Maroko in Groenland, Singapur, Malto in Gibraltar. Z vseh teh krajev je mogoče izvajati strateško bombardiranje, hkrati pa jih je mogoče braniti z morja.

V zadnji vojni smo videli, da je bila večina teh oporišč življenjskega pomena za izid vojne; njihova vrednost leži v tem, da dosežejo zlasti ono, za kar zlasti v času vojne neizogibno potrebne. Tako proizvajajo kolonije danes 53 odst. dobav boksita (izvzeta je proizvodnja v državah sovjetskega bloka), 26 odst. kromove rude, 21 odst. bakra, 50 odst. manganeve rude, 40 odst. fosfatov, ki jih potrebujejo za umetna gnojila, 48 odst. kositra, 30 odst. kavačnika in zelo velik odstotek posebnih poljedelskih proizvodov kot so: palmovo olje, kokosovi orehi in podobno.

Zahodne države so odvisne od dobav iz kolonij tudi glede diamantov, ki jih potrebujejo v predelavni industriji, dalje grafitu, kobaltu itd. Za ZDA je pri tem značilno, da uvažajo važen material iz evropskih prekomorskih kolonij. Tako so na primer 97 odst. svojih potreb tanzanovske rude krili v Nigeriji in Belgijemskem Kongu, 82 odst. potrebe boksita v Surinamu in Anglijski Gvajani, 81 odst. palmovega olja, 68 odst. kobalta in 53 odst. potrebe diamantov v Belgijemskem Kongu, medtem ko uvažajo iz Malaje 51 odst. kositra in 40 odst. gume, iz Zlate obale in Francoskega Maroka pa 23 odst. manganeve rude.

Cepprav raziskovalci ZDA in Evropa z velikimi zalozami, imajo te države vedno manjši, da prihranijo iz kolonij še nadalje strateško važne surovine. Glavne proizvaje surovin nahajamo v južnih in zahodnih delih Afrike, na Karibidskih otokih in Malaji, h katerim moramo pristiti čim hitreje in v Holandski Zahodni Indiji in na Trinidadu, kjer predelavajo surovo nafto iz Venezuele. Za prihodnost je načrtovano proizvodnje v kolonijah največje od izvosa obstoječe proizvodnje. To mišljenje je prišlo do izraza ob priliki razdelitve fondov uprave za gospodarsko sodelovanje in ugotovitve, da je v času vojne neizogibno potrebna. Tako proizvajajo kolonije danes 53 odst. dobav boksita (izvzeta je proizvodnja v državah sovjetskega bloka), 26 odst. kromove rude, 21 odst. bakra, 50 odst. manganeve rude, 40 odst. fosfatov, ki jih potrebujejo za umetna gnojila, 48 odst. kositra, 30 odst. kavačnika in zelo velik odstotek posebnih poljedelskih proizvodov kot so: palmovo olje, kokosovi orehi in podobno.

SLOVENIJA GRADI NAJMODERNEJŠO TOVARNO ČASOPISNEGA PAPIRJA

Njena letna proizvodnja bo znašala 20 000 ton - Iz uvoznika bo Jugoslavija postala izvoznik časopisnega papirja

Časopisni papir je na vseh svetovnih tržiščih eden najbolj iskanih družbenih artiklov. Zaradi velikega povpraševanja in sorazmerno majhne ponudbe cene časopisnega papirja na svetovnih tržiščih stalno naraščajo ter se čisto povzpenjo celo do bajnih višin. K temu v veliki meri pripomore vira svetovnih producentov, ki po mili volji zlorabljajo situacijo na svetovnih tržiščih ter cen. Po drugi svetovni vojni je pomankljivost časopisnega papirja še posebno občutna. Posledica tega je bila vstopila v področje časopisja, knjig in drugih papirnih proizvodov. Samo Jugoslavija izda za ukinjevanje časopisnega papirja vsakega leta okoli milijona dinarjev. In vendar je časopisni papir eden najcenejših tovarnih proizvodov, saj je izredno iz surove lesnine z malo dodatnim dodatkom celuloze. Proizvodnja celuloze in kvaliteten vrst papirja je zlasti v Sloveniji dokaj razvita, a sama surovinska baza nudi prav vse pogoje, da se v njej industrija še dalje močnejši razvija. Misli, da bi v Sloveniji zgradili tudi lastno tovarno za proizvodnjo rotacijskega papirja, ki je stara že nekaj let, njeni bavitelji pa se pripravljajo na idejni načrt, končni rezultat vsega tega pa je, da se v tovarni, ki se je na Savi ne le modernizirala, temveč tudi najmodernejša v Evropi. Celokupne investicije za to tovarno bodo znašale več kot milijarde dinarjev. Od tega je lani investirano že okrog 300 milijonov dinarjev. V letošnjem letu pa se v predlogu novega družbenega plana predvideva nadaljnje investicije v višini 1 milijarde in 300 milijonov dinarjev, kar bo zadostovalo za dovršitev vseh gradbenih del ter za izplačilo avansa za opremo novih proizvodnih pogonov. Precejšen del te opreme bodo izdelale tudi domače jugoslovanske tvornice, predvsem tvornica "Litostroj" v Ljubljani, tvornica kovinskih konstrukcij "Frane Kosčeka" v Mariboru ter tvornici "Prvomajski" in "Ventilator" v Zagrebu.

Omenjena tovarna se gradi neposredno poleg obstoječe tovarne celuloze v Vidmu na Savi, s katero bo tudi povezan njen tehnološki proces. Glede na potrebe nove tvornice, se bo z dodatnimi investicijami povečala tudi proizvodnja celuloze v obstoječi tovarni za okrog 35 odst. na novodrtim gradbišču pa bodo zgradili med ostalimi tudi veliki brusilnico za proizvodnjo surove lesnine. Tehnološka priprava snovi za proizvodnjo rotacijskega papirja se bo vršila v glavnem proizvodnem oddelku, ki bo dolg 175 metrov. V tem oddelku bo montirani glavni stroj, pravcar kolos, ki bo proizvajal 420 metra širok trak rotacijskega papirja. V vsaki minuti bo iz tega stroja izšlo 350 metrov tega širokega traku, kar pomeni 20.000 ton rotacijskega papirja.

„Klinika rašče“

Francoski otok Martinique, ki je v skupini Antilskih otokov je proglasen za ekliniko rašče. Vsakdo, ki pride na ta otok, zlasti za nekaj tednov, se lahko izognejo vsem obolenjem, ki jih pridelajo pred petimi leti ter pripisujejo izžarevanju neopazne kožne bolezni. Ugotovljeno je, da se rašča poveča, čim enostavnejši je organizem. Človek lahko zraste največ od 7 do 8 cm, pri 10 in macke pa tudi do 15 cm.

Ker je francoski raziskovalec dr. Jules Graver hotel osebno preiskati ta pojav je šel sam osebno na otok. Od maja 1951. leta ko je francoski znanstvenik prispel na otok je kljub temu, da ima že 64 let zrastle še celih 6 cm. Njegov asistent dr. Albert Ruman, star 57 let je zrastle za 5,5 cm. Jules Graver postavja tezo, da so pod tem vplivom mineralnih izžarevanj predvsem rastline ter plazivci in da je to neko specifično izžarevanje radiaktivnih snovi. Znanost še ni odkrila izvora tega pojava. Toda Albert Ruman, ki ves čas ni zapustil otoka veruje, da bo s svojim intenzivnim raziskovanjem v kratkem času odkril tajnost tega pojava na otoku Martinique.

MAURICE CHEVALIER, ki je sedaj v Angliji na neki gledališki turneji, bo v Londonu nastopil tudi v nekem političnem filmu, ki ga bo režiral Michael Powell. Režiser namerava pridobiti popularnega francoskega igralca še za neki drug film.

Toda tržaška industrija bi lahko našla še druge prednosti za svoj razvoj v sodelovanju z jugoslovanskimi gospodarstvom. Ona bi lahko izkoristila jugoslovanske surovine kakor n. pr. železno rudno in premog. V perspektivi je tudi, da bo Trst navezan na jugoslovansko elektroenergetiko, kajti Italija bo v nekaj letih postala v tem pasivna in Jugoslavija bo postala njen izvoznik.

Trst ne bo v sistemu italijanskega gospodarstva v bodočnosti mogel obdržati niti sedanjeje izkoriščanja kapacitet. Še manj bi pa Trst lahko pričakoval od Italije, da bi se tu razvila nova industrija, ker bi ta bila na škodo že obstoječi industriji v Italiji. Tako so nedavne kombinacije o tržaškem gospodarstvu prišle v kriče naproti s potrebami gospodarskega in s tem tudi vojnega potenciala obeh držav. Interesi obeh držav se ne morejo združiti, kar pomeni, da se ta vprašanja ne morejo rešiti v celoti, kar pomeni, da se ta vprašanja ne morejo rešiti v celoti, kar pomeni, da se ta vprašanja ne morejo rešiti v celoti.

MILOS MACAROL

TRST kot strateško vprašanje

Gen. - polk. Dušan Kveder

Toda tržaška industrija bi lahko našla še druge prednosti za svoj razvoj v sodelovanju z jugoslovanskimi gospodarstvom. Ona bi lahko izkoristila jugoslovanske surovine kakor n. pr. železno rudno in premog. V perspektivi je tudi, da bo Trst navezan na jugoslovansko elektroenergetiko, kajti Italija bo v nekaj letih postala v tem pasivna in Jugoslavija bo postala njen izvoznik.

Trst ne bo v sistemu italijanskega gospodarstva v bodočnosti mogel obdržati niti sedanjeje izkoriščanja kapacitet. Še manj bi pa Trst lahko pričakoval od Italije, da bi se tu razvila nova industrija, ker bi ta bila na škodo že obstoječi industriji v Italiji. Tako so nedavne kombinacije o tržaškem gospodarstvu prišle v kriče naproti s potrebami gospodarskega in s tem tudi vojnega potenciala obeh držav. Interesi obeh držav se ne morejo združiti, kar pomeni, da se ta vprašanja ne morejo rešiti v celoti, kar pomeni, da se ta vprašanja ne morejo rešiti v celoti.

PRIMORSKI DNEVNIK

VREME
Vremenska napoved za danes:
Postopno izboljšanje vremena,
toda še vedno vetrovno.
Temperatura brez večje spre-
membe. — Včerajšnja najvišja temperatura v
Trstu je dosegla 7,8; najnižja pa 5,9 stopinj.

Opozorjamo vas na sledeče
oddaje: Jug. cone Trsta: 18.15:
Valčki in poloneze F. Chopina.
— Trst II: 18.15: Rahimianov:
Koncert št. 2. 22.00: Vieniavski: Koncert za violino
št. 2. — Trst I: 11.30: Simfonistični koncert.
— Slovenija: 18.15: Slovenska orkestralna glasba.
19.40: Glasbeni odločki iz 1. dejanja Suppejeve
operete "Boccaccio".

KRVAVI NEREDI v pakistanski prestolnici

Iz studentovskih demonstracij proti povišanju šolnine so se zorozi nosilnega no-
stopanja policije razvili resni neredi, ki so doslej zahtevali vsaj 16 smrtnih žrtev

KARACHI, 9. — V glavnem mestu Pakistana trajajo že tretji dan krvavi neredi, ki so doslej zahtevali vsaj šestnajst smrtnih žrtev. Neredi so se začeli z demonstracijami študentov, ki so protestirali proti povišanju šolnine, pozneje pa so se demonstracijam pridružili najrazličnejši sloji prebivalstva, vsak s svojimi razlogi. Tako se neredi zdijo kot splošen izbruh nezadovoljstva brez določene skupne cilja. K temu se pridružijo enodnevna stavka časopisov, ki protestirajo proti aritaciji odgovornega urednika lista "Evening Times" Sulerija, ki ga bodo postavili pred sodišče zaradi zlorabe svojih uradnih pooblastil. Neredi so se začeli po mestu incidenti. Med drugim so zažigali uradnega policijskega inspektora in oplenili lokal v središču mesta, kjer je bilo večerjati ubitih sedem oseb, ko je policija začela streljati. Poročila o današnjih dogodkih so še zelo nejasna in včasih protislovna.

Ugotoviti pa je mogoče, da je položaj v Karachiju še vedno zelo neren. Popoldne so se policiji pridružili vojaški oddelki, in zdi se, da imajo oblasti zdaj boljše nadzorstvo nad položajem. Proglasili so policijsko uro od 17. ure zvečer do 7. ure jutraj. Policijski avtomobili z zvonicami so vozili po mestu in opozarjali prebivalstvo, da bo policija brez poziva streljala na vsakogar, ki ga bo po policijski uri zalotila na cesti. Vendar pravijo zadnja poročila, da se kljub policijski uri v nekaterih mestnih četrtih neredi nadaljujejo.

Mestne ulice so prekrile s kamenjem in drobci stekla. Stevilna okna so razbita, cestni napisi uničeni, mnoge trgovine pa so demolirane. Predvsem so manifestanti uničili skoraj vse trgovine z vinom in likerji (mohamedanci ne smejo piti alkohola). Poročajo tudi o primerih, da so oropali skladišča puškarjev in orožarjev. Vojstvo straži postojajo ministerev in ostalih vladnih uradov.

Listi so danes objavili izjave predstavnikov vseh političnih strank, ki zahtevajo, naj se uvede stroga preiskava o nasilnem nastopu policije proti študentskim demonstracijam, med katerimi je bilo deset mrtvih. Listi v jeziku Urdu ostro napadajo oblasti, ker so prepovedale bolnišnice, da izročijo sorodnikom trupla žrtev neredov.

V večernih urah so se demonstracije vedno bolj spreminjale v splošen protest proti nastopu policije. Demonstranti so postavili barikade po mestnih ulicah in napadali policijo in vojaštvo. Kot pravijo poročila, poveljujejo zmešnjav otroci, ki obmetujejo s kamenjem vsakogar, ki ga zagledajo.

V tujskih predelih mesta vlada razmeroma mir. Bilo je nekaj streljanj v bližini ameriškega veleposlaništva, vendar manifestanti tujcev niso nadlegovali.

Korejska fronta zopet oživele

SEUL, 9. — Korejska fronta je zadnje dni spet nekoliko oživele. Zavezniški oddelki so izvršili več vpadov v nasprotno položaje, razbili nekateri utrdi in prizadejali nasprotniku hujše izgube.

Tanki, metalci plamenov, letala in topovi so sodelovali pri močnem napadu na kitajske položaje jugovzhodno od Pan Mun Joma. Sam izpad je izvedla skupina 60 zavezniških vojakov, ki so vdrlj v nasprotno utrjene položaje, jih razstrelili in se po opravljenem delu spet umaknili.

Med ostalimi poročili s fronte je bilo opaženo, da je letalo "ezneane narodnosti" včeraj napadlo neko topovsko postojanko čet Združenega po-
stojanko in povzročilo človeške žrtve in materialno škodo. Kasneje so ugotovili, da je napad po pomoti izvedel ameriško letalo. Zavezniško letalstvo je izvedlo več napadov v nasprotnem zaledju.

Pomoč OZN
manj razvitim deželam

ZN, 9. — ZN in njihove posebne ustanove so v preteklem letu povečale svojo pomoč manj razvitim deželam. V letu 1953 jo bodo pa skušali še bolj razširiti. Do konca leta 1952 je tehnična pomoč ZN dosegla letni znesek 20 milijonov dolarjev, za leto pa je predvideno 23 milijonov, seveda če bodo na razpolago primerni fond.

Po zadnjem poročilu je bilo v delu 540 načrtov za tehnično pomoč, 320 nadaljnjih je odobrenih, z deležem 180 pa se še vršijo pogajanja. 76 dežel je bilo deležnih tehnične pomoči v raznih oblikah. Okoli 1600 strokovnjakov, od tega 700 v letu 1952, so poslali iz 61 držav v 120 dežel. Večina odposlanstev je šla na Srednji vzhod na Daljni vzhod in Azijo. ZN pa so nudili tudi važno pomoč visoko industrializiranim dežavam.

Kon Tiki

QUAYQUIL, 9. — Thor Heyerdahl, norveški antropolog, ki je postal slaven po svojem potovanju čez Tih ocean na splavu "Kon Tiki" leta 1947, je z ladjo, ki mu jo je dala na razpolago ekvadorska vladna, odstopoval na otočje Galapagos, kjer bo nadaljeval svoja raziskovanja. Heyerdahl hoče dokazati, da so prebivalci Amerike prišli iz Južne Azije. Polerije. Da je taka selitev čez ocean mogoča, je dokazal s svojim potovanjem s primitivnim splavom.

Dvajset žrtev brodoloma

BOGOTA, 9. — Parnik "Santanders", ki je zajeel hud vihar med pristaniščema Buena-ventura in Guapi, se je včeraj potopil. Pri tem je utonilo 20 oseb, ki so bile na krovu; ne-
medtem ko so doslej demon-
stranti nosili improvizirano
orožje, so se proti večeru po-
javili oboroženi s samokresi
in drugim strelnim orožjem.

ANKARA, 9. — Vojaško so-
dišče v Ankaru je obsodilo da-
nes na smrt nekoga Turka iz
Bolgarije in nekoga uradnika
obrambnega ministrstva. Ob-
sta bila obtožena vohunstva v
korist bolgarske obveševalne
službe. Enega od njiju so
aretirali, ko je metal vojaške
dokumente čez zid na vrt so-
vjetskega veleposlaništva.

GRADEC, 9. — 71-letni
Franc Wintersteiner iz neke
gornjateške vasi je umrl
zaradi izkravitve, ker si je
pregriznil jezik s svojim edi-
tnim zobom.

Podoben izpad so izvedle
južnokorejske čete ob vzhodni
obali, kjer so razstrelile neki
predor. Poročilo generala Mar-
ca Clarka govori o petih takih
izpadih v zadnjih dneh.

Med ostalimi poročili s fronte
je bilo opaženo, da je letalo
"ezneane narodnosti" včeraj
napadlo neko topovsko postoj-
anko čet Združenega po-
stojanko in povzročilo človeške
žrtve in materialno škodo. Kas-
neje so ugotovili, da je napad
po pomoti izvedel ameriško let-
alo. Zavezniško letalstvo je iz-
vedlo več napadov v nasprotnem
zaledju.

BERN, 9. — Mednarodne
ženske smučarske tekme v
Grindelwaldu so se pričele danes
s smukom na progi 3200 m
z višinsko razliko 600 m in
18 vratici. Na startu je bilo 37
tekmovalk, predstavnic sedem
držav. Rezultat: 1. Maria Gra-
zia Marchelli (It.) v času 2
minuti 51 sekund 9/10 sekun-
de; 2. Giuliana Minuzzo (It.)
2'33" 4/10; 3. Madeleine Ber-
thod (Svica) 2'53" 8/10; 4. Ossi
Reichert (Nemčija) 2'56" 6/10;
5. Hannelore Franke (Nemčija)
2'57" 3/10; 6. Erika Mahringer
(Avstrija) 2'59" 3/10; 7. G.
Schaefer (Svica) 2'59" 3/10;
8. B. Rosi Salter (Avstrija)
3'00" 1/10; 9. Frieda Denzler
(Svica) 3'00" 9/10; 10. Silvia
Glatthard (Svica) 3'01" 6/10;
11. Micheline Moillen (Svica)
3'01" 9/10; 12. Evi Lanig (Nem-
čija) in Maya Schuerch (Svi-
ca) 3'03" 1/10; 14. Trude Klek-
ker (Avstrija) 3'03" 5/10.

V teku na 10 km so si prvih
sedem mest priborile tekmovalke
iz Švedske in Finske. Od
jugoslovank se je kot
prva plasirala na 11. mesto
Tončka Jakopič točno osem
minut za zmagovalko. Tekmo-
valke so prišle na cilj v na-
slednjem redu: 1. Ulla Sahler
(Švedska) 42'49"; 2. Mirja Hie-
manies (Finska) isti čas; 3. So-
nja Edstrom (Švedska) 43'35";

Mednarodne študentov-
ske igre v letu 1953

Mednarodna zveza univerzi-
tetnih športov poroča, da so
končne priprave za letošnje
mednarodne študentske igre,
Zimsko-sportne igre, ki bodo
obsegale smučanje in skoke za
moške in ženske ter hokej na
ledu in obvezne drsalne like,
bodo od 2. do 8. marca v Santo
Moritzu. Poletne igre pa bodo
od 9. do 16. avgusta v Dort-
mundu (Nemčija). Moški bo-
do nastopili v lahki atletiki,
košarki, sabljanju, nogometu,
plavanju, in če se bo pojavilo
najmanj šest držav, tudi v ho-
keju na travi. Ženske pa bo-
do nastopile v lahki atletiki,
plavanju, tenisu in sabljanju.

HOVER, 9. — Edgar
Hoover, znani ravnatelj zve-
zane preiskovalne urada, ne
mara potrditi, če bo spre-
jel ali ne most izvršnega rava-
natelja mednarodnega boksar-
skega kluba (International
Boxing Club), ki je pravzaprav
novejši svetovni prven-
stev. Vest je dal neovršni ra-
dio. Omenjeno direktorsko
mesto je dobro plačano — s
100 tisoč dolarov na leto. Ven-
dar pravijo, da ta številka ne
more kdove kaj vplivati na
Hooverja, ki je pred nekaj leti
odklonil predsedništvu ame-
riške zveze rugbyja, ki mu je
ponujala še znatno večji ho-
norar.

Glede na položaj šefa pre-
iskovalne službe Hooverja je
vest v boksaških krogih vzbudi-
la precejšnje vznemirjenje.
Vprašujejo se, če mogoče na-
merava International Boxing
Club epurirati precejšnje šte-
vilo gangsterjev, ki drže pod
kontrolno mnoge boksarje in
prokuratorje.

Tako mislimo mi:

Alalant - Udinese 1 x
Bologna - Milan 1 x
Fiorentina - Torino 1 x
Inter - Sampdoria 1 x
Juventus - Lazio 1 x
Napoli - Spal 1 x
Pro Patria - Como 1 x
Roma - Novara 1 x
Triestina - Palermo 1 x
Lucchese - Cagliari 1 x
Modena - Marzotto 1 x
Vicenza - Legnano 1 x
Livorno - Pavia 1 x
Messina - Monza 1 x
Molfetta - Maglie 1 x

VOLITVE V EGIPTU ne bodo v februarju

Predstavniki vojaškega odbora izjavljajo: najprej je treba uresničiti najvišje na-
rodne cilje evakuacijo sueskega področja in rešitev sueskega vprašanja

KAIRO, 9. — Polkovnik Ga-
mal Abdel Nasser, eden izmed
voditeljev vojaškega odbora, ki
je izvedel državni udar, je da-
nes naznanil, da so bile pre-
ložene volitve, ki so bile na-
povedane za letošnji februar.
Preložitev volitev je bila po-
trebna, da bi se lahko kon-
centrirali vse sile na to, da
Angliji zapustijo področje
Sueskega prekopas.

Nasser je nato izjavil, da bo
"svobodilna organizacija" ob
podpori vojske mobilizirala vse
ljudske sile, da bi uresničila
nacionalne težnje.
Egiptovski ministri pred-
sednik general Nagib pa je iz-
javil na paradi neke vojaške
enote, da pripraja novo oro-
žje. Nagib ni pojasnil, odkod
orožje prihaja znano pa je, da
se je egiptovska vlada o tem
pogajala z ZDA in Anglijo.

ADEN, 9. — Danes se je pred
civilnim sodiščem v Adenu kon-
čal proces proti kapitanu
ladje "Rose Mary", njenim
lastnikom in švicarski družbi
"Bubenberga", ki je ladjo vzela
v najem. Ladja je lanko po-
mlad prevažala iz Abadana
780 ton perzijskega petroleja.

Na zahtevo Anglo-iranske pe-
troleske družbe, ki utemeljuje
svojo pravico na ves perzijski
petrolej dokler ji Iran ne iz-
plača odškodnine, so ladjo pri-
držali v Adenu.

Sodišče je dalo prav Anglo-
iranski petrolejski družbi in
obsodilo obtožene — kapitana
ladje Italijana Jafattija, pa-
namsko plovno družbo "Com-
pania de Navigacion Terestas"
in švicarsko družbo "Buben-
berga" na zaplenbo tovora in
na plačilo sodnih stroškov.

Proti razsodbi je možen priziv
na angleško sodišče v Nairobi-
ju v Keniji. Ni še znano, ali
se bodo obsojenci poslužili te
kolikor toliko dvomljive mož-
nosti priziva. Vendar se zdi,
da se namerava družba "Buben-
berga" pritožiti.

Tovor, ki ga je prevažala
"Rose Mary", je vreden 5300
funtov sterlingov. AIOC je iz-
dala 6000 funtov sterlingov sa-
mo za plačilo odvratniku —
bivšemu angleškemu pravosod-
nemu ministru Siru Hartleyu
Shawcrossu. Sicer pa še ne
vedo, ali bodo zaplenjeno nafto,
ki jo je prevažala "Rose
Mary", prečrpali na kakšno an-
gleško petrolejsko ladjo, ali pa
bo "Rose Mary" izkrcala tovor
v kakšnem pristanišču, kjer bi
ga prevzela AIOC.

V angleških krogih so adensko
razsodbo seveda sprejeli z
velikim zadoščenjem. Predstav-
nik AIOC je izjavil, da družba
sicer obžaluje, da je morala
posesti po zakonskih sredstvih,
da bi obranila svoje pravice
na iranski petrolej, in nade-
ljeval, da družba še ni obupa-
la, da bo mogla obnoviti pe-
trolesko proizvodnjo v Iranu.

V londonskih poslovnih kro-
gih pa prevladuje mnenje, da
današnja razsodba praktično
izločuje manjše petrolejske
družbe iz borbe za abadansko
nafto. Pri tem opozarjajo na
Achensove besede, izgovorjene
v decembru, da lahko manjše
družbe samo ovirajo napore za
rešitev perzijske petrolejske
krize.

Pri tem povezujejo tako
adensko razsodbo kot današnji
položaj v Iranu z na novo iz-
javljanimi angloameriškim
predlogi iranski vladi za rešitev petrolejske
spora. Osnovna točka tega
predloga je, da bi se obnovila
proizvodnja nafte v Iranu, pod
posejmo, da prizna iranska
vlada zamisel mednarodne ar-
bitraže glede odškodnine, ki jo
naj Iran plača Anglo-iranski
petrolejski družbi.

O tem predložitvenem trenutno
razpravljajo v Teheranu. V Lon-
donu sodijo, da je v teh disku-
sijah treba iskati razlog za se-
danja notranja nesoglasja v
Iranu. V Cijtyu menijo, da bi
bil Mosadek pripravljen, pogaja-
ti se s AIOC na osnovi no-
vih ameriških predlogov. To
tezo bi potrjevala imenovanje
ing. Reza Hallaha za ravnate-
lja abadanskih čistilnic, to
imenovanje pa bi bilo spet
vzrok za odstop Huseina Mak-
kija. Hallah je dalj časa delal
v rafinerijah AIOC v Abadenu.

Zlate in dolarske rezerve
področja funta sterlinga

LONDON, 9. — Kot poroča
britansko finančno ministr-
stvo, znaša decembrski pri-
ravniki zlatih in dolarskih
rezerv področja funta sterlinga
49 milijonov dolarjev. Dne
31. decembra 1952 so znašale
zlate in dolarske rezerve ene
milijardo 846 milijonov dolar-
jev.

Ta primanjkljaj je v veliki
meri pripisati plačilu 181 mi-
lijonov dolarjev, dne 31. de-
cembra, za obresti ameriških
in kanadskih posojil, ameri-
škega posojila po zakonu o
jemih in posojilih ter posojila
ERP.

Med dohodki v tem mesecu
pa je upoštevati 31 milijonov
dolarjev v okviru ameriške o-
brambe pomoči in 80 milio-
nov dolarjev od Evropske pla-
čilne zveze, kot del novembra-
nega prisa.

Opazimo, da je Japo-
nski minister Ozaki je danes
na tiskovni konferenci svrtil
mednarodni tisk proti govori-
cam, čes da je bilo med zad-
njim razgovorom ministrskega
predsednika Joside z južnoko-
rejskim predsednikom govo-
ra o morebitnem vojaškem so-
delovanju med Japonsko in Juž-
no Korejo v okviru tihomorskega
pakta.

Opazimo, da je Japo-
nska pripravljena preučiti
možnost navezave odnosov s
Seulom z novega političnega
vidika. Toda iz njegovih na-
daljnjih izjav je razvidno, da
se hoče Japonska izogniti vsa-
kemu koraku, ki bi ga v Pe-
kingu lahko imeli za izzivanje.

Avtomobilska nesreča
v Argentini

BUENOS AIRES, 9. — Avto-
bus, ki je vozil med mestoma
Caseros in Villa Luro, se je
zaradi zloma osi prevrnil in
vnel. Sedemnajst potnikov je
našlo smrt.

"Skoki sodišče" — Portugalska ulica — sodišče za oprostitev
od — ampak saj že veste, gospod.

"O ne," je odgovoril gospod Pickwick, "to ne."
"Aha, vam je zmanjkalo drobiža?" je odgovoril gospod
Miwns.

"Menim, da ne," je odgovoril gospod Pickwick, "branim
jim plačati neko odškodnino in zato sem tu."

"In moja poguba je bil papir," je rekel gospod Smangle.
"Torej knjigar, mislim, gospod?" je rekel nedolžno
spod Pickwick.

"Knjigar! Ne, ne. Bog obvari — tako nizko se nisi
padel. Cisto brez posla. Ko sem rekel papir, sem mislil men-
selih minut. 12.15 Za vsakega
13.40 Zabatna glasba, 17.30 Pje-
na glasba, 18.15 Rahimianov:
Koncert št. 2, 18.47 Ciganski
tigr, 19.00 Pogovor z ženo, 19.15
Operni dueti in zbori, 19.45 Por-
tugalci, 20.40 Priključene melode-
je, 20.40 Glasba iz filmov in revij,
21.30 Ljubljene melodeje, 22.00 Vi-
nayski Koncert za violino št. 2,
22.21 Petna opereta glasba,
22.45 Vetrni ples.

TRST I.
11.30 Simfonistični koncert, 12.00
"Nadvojvodca", trojeznika G.
Borgerja, 20.30 Variete, 21.30
Stare triške popevke.

TRST II.
32.71 m, 4021 m, 2124 m
12.00 Opoldanski koncert, 12.30
Poročila, 13.00 Jezikovni pogovori,
13.30 12 jugoslovanskih narod-
nih življenj, 14.00 Hrvatska
narodna glasba, (Prenos iz 22.45
greba), 14.40 Zabatna glasba,
15.15 Slavni pevci v znanosti
in pesmi, 18.15 Slovenska orke-
stralna glasba, 19.40 Glasbeni
odločki iz 1. dejanja Suppejeve
operete "Boccaccio", 20.30 45 pe-
re, 21.15 Glasbeni odločki iz 1. de-
janja Suppejeve operete "Boc-
caccio", 22.15 Igra na
ni orkester.

(Nadaljevanje sledi)

„Rose Mary“ obsojena

Sodišče v Adenu je rešilo spor s panamsko ladjo, ki je prevažala iranski
petrolej za švicarsko družbo z italijanskim posredovanjem, v korist Anglo-iranske
petrolejske družbe - Londonsko mnenje o razsodbi in o položaju v Iranu

ADEN, 9. — Danes se je pred
civilnim sodiščem v Adenu kon-
čal proces proti kapitanu
ladje "Rose Mary", njenim
lastnikom in švicarski družbi
"Bubenberga", ki je ladjo vzela
v najem. Ladja je lanko po-
mlad prevažala iz Abadana
780 ton perzijskega petroleja.

Na zahtevo Anglo-iranske pe-
troleske družbe, ki utemeljuje
svojo pravico na ves perzijski
petrolej dokler ji Iran ne iz-
plača odškodnine, so ladjo pri-
držali v Adenu.

Sodišče je dalo prav Anglo-
iranski petrolejski družbi in
obsodilo obtožene — kapitana
ladje Italijana Jafattija, pa-
namsko plovno družbo "Com-
pania de Navigacion Terestas"
in švicarsko družbo "Buben-
berga" na zaplenbo tovora in
na plačilo sodnih stroškov.

Proti razsodbi je možen priziv
na angleško sodišče v Nairobi-
ju v Keniji. Ni še znano, ali
se bodo obsojenci poslužili te
kolikor toliko dvomljive mož-
nosti priziva. Vendar se zdi,
da se namerava družba "Buben-
berga" pritožiti.

Tovor, ki ga je prevažala
"Rose Mary", je vreden 5300
funtov sterlingov. AIOC je iz-
dala 6000 funtov sterlingov sa-
mo za plačilo odvratniku —
bivšemu angleškemu pravosod-
nemu ministru Siru Hartleyu
Shawcrossu. Sicer pa še ne
vedo, ali bodo zaplenjeno nafto,
ki jo je prevažala "Rose
Mary", prečrpali na kakšno an-
gleško petrolejsko ladjo, ali pa
bo "Rose Mary" izkrcala tovor
v kakšnem pristanišču, kjer bi
ga prevzela AIOC.

V angleških krogih so adensko
razsodbo seveda sprejeli z
velikim zadoščenjem. Predstav-
nik AIOC je izjavil, da družba
sicer obžaluje, da je morala
posesti po zakonskih sredstvih,
da bi obranila svoje pravice
na iranski petrolej, in nade-
ljeval, da družba še ni obupa-
la, da bo mogla obnoviti pe-
trolesko proizvodnjo v Iranu.

V londonskih poslovnih kro-
gih pa prevladuje mnenje, da
današnja razsodba praktično
izločuje manjše petrolejske
družbe iz borbe za abadansko
nafto. Pri tem opozarjajo na
Achensove besede, izgovorjene
v decembru, da lahko manjše
družbe samo ovirajo napore za
rešitev perzijske petrolejske
krize.

Pri tem povezujejo tako
adensko razsodbo kot današnji
položaj v Iranu z na novo iz-
javljanimi angloameriškim
predlogi iranski vladi za rešitev petrolejske
spora. Osnovna točka tega
predloga je, da bi se obnovila
proizvodnja nafte v Iranu, pod
posejmo, da prizna iranska
vlada zamisel mednarodne ar-
bitraže glede odškodnine, ki jo
naj Iran plača Anglo-iranski
petrolejski družbi.

O tem predložitvenem trenutno
razpravljajo v Teheranu. V Lon-
donu sodijo, da je v teh disku-
sijah treba iskati razlog za se-
danja notranja nesoglasja v
Iranu. V Cijtyu menijo, da bi
bil Mosadek pripravljen, pogaja-
ti se s AIOC na osnovi no-
vih ameriških predlogov. To
tezo bi potrjevala imenovanje
ing. Reza Hallaha za ravnate-
lja abadanskih čistilnic, to
imenovanje pa bi bilo spet
vzrok za odstop Huseina Mak-
kija. Hallah je dalj časa delal
v rafinerijah AIOC v Abadenu.

Zlate in dolarske rezerve
področja funta sterlinga

LONDON, 9. — Kot poroča
britansko finančno ministr-
stvo, znaša decembrski pri-
ravniki zlatih in dolarskih
rezerv področja funta sterlinga
49 milijonov dolarjev. Dne
31. decembra 1952 so znašale
zlate in dolarske rezerve ene
milijardo 846 milijonov dolar-
jev.

Ta primanjkljaj je v veliki
meri pripisati plačilu 181 mi-
lijonov dolarjev, dne 31. de-
cembra, za obresti ameriških
in kanadskih posojil, ameri-
škega posojila po zakonu o
jemih in posojilih ter posojila
ERP.

Med dohodki v tem mesecu
pa je upoštevati 31 milijonov
dolarjev v okviru ameriške o-
brambe pomoči in 80 milio-
nov dolarjev od Evropske pla-
čilne zveze, kot del novembra-
nega prisa.

Opazimo, da je Japo-
nski minister Ozaki je danes
na tiskovni konferenci svrtil
mednarodni tisk proti govori-
cam, čes da je bilo med zad-
njim razgovorom ministrskega
predsednika Joside z južnoko-
rejskim predsednikom govo-
ra o morebitnem vojaškem so-
delovanju med Japonsko in Juž-
no Korejo v okviru tihomorskega
pakta.

Opazimo, da je Japo-
nska pripravljena preučiti
možnost navezave odnosov s
Seulom z novega političnega
vidika. Toda iz njegovih na-
daljnjih izjav je razvidno, da
se hoče Japonska izogniti vsa-
kemu koraku, ki bi ga v Pe-
kingu lahko imeli za izzivanje.

Avtomobilska nesreča
v Argentini

BUENOS AIRES, 9. — Avto-
bus, ki je vozil med mestoma
Caseros in Villa Luro, se je
zaradi zloma osi prevrnil in
vnel. Sedemnajst potnikov je
našlo smrt.

"Skoki sodišče" — Portugalska ulica — sodišče za oprostitev
od — ampak saj že veste, gospod.

"O ne," je odgovoril gospod Pickwick, "to ne."
"Aha, vam je zmanjkalo drobiža?" je odgovoril gospod
Miwns.

"Menim, da ne," je odgovoril gospod Pickwick, "branim
jim plačati neko odškodnino in zato sem tu."

"In moja poguba je bil papir," je rekel gospod Smangle.
"Torej knjigar, mislim, gospod?" je rekel nedolžno
spod Pickwick.

"Knjigar! Ne, ne. Bog obvari — tako nizko se nisi
padel. Cisto brez posla. Ko sem rekel papir, sem mislil men-
selih minut. 12.15 Za vsakega
13.40 Zabatna glasba, 17.30 Pje-
na glasba, 18.15 Rahimianov:
Koncert št. 2, 18.47 Ciganski
tigr, 19.00 Pogovor z ženo, 1